

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	Z-ID-503
Nazwa modułu	Podstawy modelowania zależności w danych
Nazwa modułu w języku angielskim	The Rudiments of Modelling Dependencies in Data
Obowiązuje od roku akademickiego	2015/2016

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Inżynieria danych
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	Praktyczny
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne
Specjalność	Wszystkie specjalności
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Informatyki i Matematyki Stosowanej
Koordinator modułu	Dr hab. Artur Maciąg, prof. PŚk
Zatwierdził	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Kierunkowy
Status modułu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr V
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	Semestr zimowy
Wymagania wstępne	Algebra liniowa, Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki, Wnioskowanie statystyczne, Logika
Egzamin (TAK/NIE)	TAK
Liczba punktów ECTS	5

Forma prowadzenia zajęć	wykład w	ćwiczenia ć	laboratorium l	projekt p	inne i
Liczba godzin w semestrze	20		30		

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi technikami wykrywania zależności pomiędzy zmiennymi. Po ukończeniu kursu studenci powinni umieć stosować wybrane metody do modelowania zależności pomiędzy zmiennymi. W szczególności największy nacisk kładzie się na analizę współzależności zmiennych ilościowych i jakościowych, budowę, weryfikację i zastosowanie modelu ekonometrycznego do opisu rzeczywistego problemu ekonomiczno-społecznego z wieloma zmiennymi objaśniającymi. W dalszej kolejności omawiane są elementy interpolacji oraz aproksymacji nieliniowej. Studenci powinni umieć budować liniowe modele ekonometryczne oraz wyznaczać funkcyjne zależności między zmiennymi z wykorzystaniem dostępnych programów.
-------------------	--

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Zna metody analizy współzależności danych ilościowych oraz jakościowych opisujących zjawiska ekonomiczne, techniczne, społeczne.	w, l	K_W05, K_W13	T1P_W02 T1P_W03 T1P_W04 T1P_W06 X1P_W02 X1P_W04
W_02	Zna metody budowy i weryfikacji modelu ekonometrycznego z wykorzystaniem pozyskanych, zweryfikowanych i zagregowanych danych.	w, l	K_W05, K_W13	T1P_W02 T1P_W03 T1P_W04 T1P_W06 X1P_W02 X1P_W04
W_03	Ma podstawową wiedzę w zakresie aproksymacji oraz interpolacji danych inżynierskich oraz zagadnień z obszaru ekonomii i zarządzania występujących w działalności przedsiębiorstwa.	w, l	K_W05, K_W13	T1P_W02 T1P_W03 T1P_W04 T1P_W06 X1P_W02 X1P_W04
U_01	Potrafi z różnych źródeł zgromadzić dane do modeli matematycznych oraz formułować i uzasadniać wnioski uzyskane w oparciu o modele ekonometryczne.	w, l	K_U01	T1P_U01 T1P_U03 T1P_U06 X1P_U07
U_02	Potrafi w sposób przystępny przedstawić wyniki analiz z użyciem prezentacji multimedialnej w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach.	w, l	K_U02	T1P_U02 T1P_U03 T1P_U04 T1P_U05 X1P_U05 X1P_U08 X1P_U09
U_03	Potrafi zastosować modelowanie ekonometryczne do formułowania, analizowania i rozwiązywania problemów praktycznych, weryfikowania sądów i hipotez w oparciu o zgromadzone dane i uzyskane modele.	w, l	K_U03	T1P_U08 T1P_U09 T1P_U14 T1P_U15 X1P_U01 X1P_U02
U_04	Potrafi wykorzystać model ekonometryczny do prognozowania i symulacji komputerowej (w szczególności procesów biznesowych), interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski.	w, l	K_U04	T1P_U08 T1P_U09 T1P_U15 T1P_U10 X1P_U02 X1P_U03

U_05	Umie analizować i modelować typowe procesy i zjawiska ekonomiczne oraz społeczne. Potrafi ocenić przydatność modelu matematycznego i dokonać wyboru metody w celu rozwiązywania problemów pojawiających się w praktyce gospodarczej.	w, l	K_U05	T1P_U01 T1P_U08 T1P_U09 T1P_U12 T1P_U16
U_06	Potrafi analizować dane z wykorzystaniem komputerowych programów matematycznych i statystycznych oraz potrafi dobrać i zmodyfikować odpowiednie narzędzie analizy danych do rozwiązywanego problemu.	w, l	K_U06	T1P_U05 T1P_U08 T1P_U09 T1P_U13 T1P_U16
K_01	Potrafi komunikować się w zespole interdyscyplinarnym w zakresie wykraczającym poza zagadnienia czysto techniczne.	w, l	K_K05	T1P_K03 X1P_K02

Treści kształcenia

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Analiza współzależności zmiennych jakościowych oraz ilościowych.	W_01, U_01, K_01
2	Podstawy modelowania ekonometrycznego.	W_01, W_02, U_01, U_03, U_05, K_01
3	Dobór zmiennych do modelu liniowego.	W_01, W_02, U_01, U_03, K_01
4	Estymacja modelu liniowego: metoda najmniejszych kwadratów, regresja wieloraka.	W_01, W_02, W_03, U_01, U_03, U_05, K_01
5	Weryfikacja merytoryczna i interpretacja modelu.	W_02, U_01, U_03, U_04, U_05, K_01
6	Weryfikacja statystyczna modelu.	W_02, U_01, U_03, U_05, K_01
7	Weryfikacja statystyczna modelu cd. oraz jego wykorzystanie.	W_02, U_01, U_03, U_04, U_05, K_01
8	Linearyzacja modelu.	W_02, U_01, U_03
9	Interpolacja.	W_01, W_03, U_01, K_01
10	Aproksymacja.	W_01, W_03, U_01, U_04, U_05, K_01

2. Treści kształcenia w zakresie ćwiczeń

3. Treści kształcenia w zakresie zadań laboratoryjnych

Nr zajęć lab.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Zapoznanie się z wykorzystywanymi programami komputerowymi.	U_06, K_01
2	Zapoznanie się z wykorzystywanymi programami komputerowymi.	U_06, K_01
3	Analiza współzależności zmiennych jakościowych oraz ilościowych.	W_01, U_01, U_02, U_06, K_01
4-5	Pozyskanie danych. Dobór zmiennych do modelu liniowego.	W_01, W_02, U_01, U_03, U_06, K_01
6-7	Estymacja modelu.	W_01, W_02, W_03, U_01, U_02, U_03, U_05, U_06, K_01
8	Weryfikacja merytoryczna i interpretacja modelu.	W_02, U_01, U_02, U_03, U_04, U_05, U_06

9	Weryfikacja statystyczna modelu.	W_02, U_01, U_02, U_03, U_05, U_06, K_01
10-11	Weryfikacja statystyczna modelu cd. Wykorzystanie modelu.	W_02, U_01, U_02, U_03, U_04, U_05, U_06, K_01
12	Linearyzacja modelu.	W_02, U_01, U_03, U_06, K_01
13	Interpolacja.	W_01, W_03, U_01, U_06, K_01
14	Aproksymacja.	W_01, W_03, U_01, U_04, U_05, U_06, K_01
15	Kolokwium.	

4. Charakterystyka zadań projektowych

5. Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
W_02	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
W_03	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_01	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_02	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_03	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_04	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_05	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
U_06	Egzamin, kolokwium zaliczeniowe.
K_01	Obserwacja studenta podczas zajęć dydaktycznych i w trakcie kolokwium, dyskusje w trakcie zajęć.

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS			
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta	Jednostka
1.	Udział w wykładach	20	h
2.	Udział w ćwiczeniach		
3.	Udział w laboratoriach	30	h
4.	Udział w zajęciach projektowych		
5.	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	6	h
6.	Konsultacje projektowe		
7.	Udział w egzaminie	2	h
8.			
9.	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	58	h
10.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=27 godzin obciążenia studenta)</i>	2,1	ECTS
11.	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	16	h
12.	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń		
13.	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	20	h
14.	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	20	h
15.	Wykonanie sprawozdań		
16.	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	5	h
17.	Wykonanie projektu lub dokumentacji		h
18.	Przygotowanie do egzaminu	15	h
19.			
20.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	76	h
21.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=27 godzin obciążenia studenta)</i>	2,8	ECTS
22.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	134	h
23.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=27 godzin obciążenia studenta</i>	5	ECTS
24.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	81	h
25.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=27 godzin obciążenia studenta</i>	3	ECTS

E. LITERATURA

Wykaz literatury	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aczel A. D., <i>Statystyka w zarządzaniu. Pełny wykład</i>, PWN, Warszawa 2000. 2. Borkowski B., Dudek H., Szczesny W., <i>Ekonometria wybrane zagadnienia</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004. 3. Chow G.C., <i>Ekonometria</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995. 4. Goryl A., Jędrzejczyk Z., Kukuła K., Osiewalski J., Walkosz A., <i>Wprowadzenie do ekonometrii w przykładach i zadaniach</i>, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1996. 5. Grysa K., Maciąg A., <i>Podstawy ekonometrii</i>, WSH Kielce 1997. 6. Maciąg A., Pietroń R., Kukła S., <i>Prognozowanie i symulacja w przedsiębiorstwie</i>, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2013. 7. Nowak E., <i>Zarys metod ekonometrii, zbiór zadań</i>, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1994. 8. Welfe A., <i>Ekonometria</i>, PWE, Warszawa 1995. 9. Welfe W., Welfe A., <i>Ekonometria stosowana</i>, PWE, Warszawa 1996.
Witryna WWW modułu/przedmiotu	